

כרטיס א. < סיפור משותף

| יהושע כ"ד, ג-יח |

(ג) ואָקַח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם מֵעֵבֶר הַנֶּהָר וְאוֹלָהּ אוֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן וְאַרְבַּּה וְאַרְבֶּה אֶת זֶרְעוֹ וְאֶתְנָן לוֹ אֶת יִצְחָק: (ד) וְאֶתְנָן לְיִצְחָק אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עֵשָׂו וְאֶתְנָן לְעֵשָׂו אֶת הַר שְׁעִיר לְרֵשֶׁת אוֹתוֹ וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו יָרְדוּ מִצְרָיִם: (ה) וְאֶשְׁלַח אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן וְאֶגְףֶךָ אֶת מִצְרָיִם כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ וְאַחֲרֵי הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם: (ו) וְאוֹצִיא אֶת אֲבוֹתֵיכֶם מִמִּצְרָיִם וַתֵּבְאוּ הַיָּמָה וַיִּרְדְּפוּ מִצְרָיִם אַחֲרַי אֲבוֹתֵיכֶם בָּרֶכֶב וּבַפָּרָשִׁים יָם סוּף: (ז) וַיַּצְעֲקוּ אֵל ה' וַיִּשְׁמַע מֵאִפְלַי בִּינֵיכֶם וּבֵין הַמִּצְרָיִם וַיָּבֵא עָלָיו אֶת הַיָּם וַיַּכְסֶהוּ וַתִּרְאֶנָּה עֵינֵיכֶם אֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּמִצְרָיִם וַתִּשְׁבּוּ בַמִּדְבָּר יָמִים רַבִּים: (ח) וַאֲבֵאָה וְאָבִיא אֶתְכֶם אֶל אֶרֶץ הָאֱמֹרִי הַיּוֹשֵׁב בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּלְחַמוּ אֶתְכֶם וְאֶתְנָן אוֹתָם בְּיָדְכֶם וַתִּירְשׁוּ אֶת אֶרֶץ וְאֲשִׁמִּידֶם מִפְּנֵיכֶם: (ט) וַיִּקַּם בְּלֹק בֶּן צְפּוֹר מִלֶּךְ מוֹאָב וַיִּלְחַם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא לְבַלְעָם בֶּן בַּעֲוֹר לְקַלֵּל אֶתְכֶם: (י) וְלֹא אָבִיתִי לְשׁוֹמֵעַ לְבַלְעָם וַיִּבְרַךְ בְּרוּךְ אֶתְכֶם וְאַצֵּל אֶתְכֶם מִיָּדוֹ: (יא) וַתַּעֲבְרוּ בְּרוֹ אֶת הַיַּרְדֵּן וַתֵּבְאוּ אֶל יְרִיחוֹ וַיִּלְחַמוּ בָכֶם בַּעֲלֵי יְרִיחוֹ הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהַגְּרָגָשִׁי הַחִזִּי וְהַיְבוּסִי וְאֶתְנָן אוֹתָם בְּיָדְכֶם: (יב) וְאֶשְׁלַח לְפָנֵיכֶם אֶת הַצִּרְעָה וַתִּגְרָשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי לֹא בַחֲרֵ-בָהּ וְלֹא בַקְּשֹׁתֶיהָ: (יג) וְאֶתְנָן לָכֶם אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא יִגְעַתְתָּ בָּהּ וְעָרִים אֲשֶׁר לֹא בְנִיתֶם וַתִּשְׁבּוּ בָהֶם כְּרָמִים וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא נִטְעַתֶם אִתֶּם אֲכָלִים: (יד) וְעַתָּה יִרְאוּ אֶת ה' וְעַבְדוּ אוֹתוֹ בְּתַמִּים וּבְאֵמֶת וְהִסִּירוּ אֶת אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר עִבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם בְּעֵבֶר הַנֶּהָר וּבְמִצְרָיִם וְעַבְדוּ אֶת ה': (טו) וְאִם רַע בְּעֵינֵיכֶם לַעֲבֹד אֶת ה' בַּחֲרוּ לָכֶם הַיּוֹם אֶת מִי תַעֲבֹדוּן אִם אֶת אֱלֹהֵים אֲשֶׁר עִבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר בַּעֲבֹר מֵעֵבֶר הַנֶּהָר וְאִם אֶת אֱלֹהֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר אִתְּךָ יִשְׂ-בִים בְּאֶרֶץ וְאִנֹּכִי וּבִיתִי נַעֲבֹד אֶת ה': פ (טז) וַיַּעַן הָעָם וַיֹּאמְרוּ חֲלִילָה לָנוּ מֵעַזֹּב אֶת ה' לַעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים: (יז) כִּי ה' אֱלֹהֵינוּ הוּא הַמַּעֲעֵלָה אֶתְנוּ וְאֶת אֲבוֹתֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם מִבֵּית עֲבָדִים וְאֲשֶׁר עָשָׂה לְעֵינֵינוּ אֶת הָאֵתוֹת הַגְּדוֹלוֹת הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמְרֵנוּ בְּכָל הַדְרֹךְ אֲשֶׁר הִלְכֵנוּ בָּהּ וּבְכָל הָעֲמִים אֲשֶׁר עִבְרָנוּ בְּקִרְבָּם: (יח) וַיִּגְרָשׁ ה' אֶת כָּל הָעֲמִים וְאֶת הָאֱמֹרִי יָשַׁב הָאֶרֶץ מִפְּ-נֵינוּ גַם אֲנַחְנוּ נַעֲבֹד אֶת ה' כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ:

- מהו הסיפור שבוחר יהושע לספר לעם?
- כתבו את הסיפור הזה בלשון של היום.
- איך הסיפור הזה עוזר ליצור עם?

דוד בן גוריון

מתוך נאום בפני ועדת החקירה של האו"ם, 1947

לפני כשלוש מאות שנה הפליגה לעולם החדש אניה ושמה, "מייפלואאר" היה זה מאורע גדול בתולדות אנגליה ואמריקה. אבל תאב אני לדעת, אם יש אנגלי אחד, היודע בדיוק אימתי הפליגה אניה זאת; וכמה אמריקאים יודעים זאת; היודעים הם כמה אנשים היו באותה אניה; ומה היה טיבו של הלחם שאכלו בצאתם. והנה לפני יותר משלושת אלפים ושלוש מאות שנה, לפני הפלגת "מייפלואאר", יצאו היהודים ממצרים, וכל יהודי בעולם, ואף באמריקה וברוסיה הסובייטית, יודע בדיוק באיזה יום יצאו: בחמישה עשר בניסן. וכולם יודעים בדיוק איזה לחם אכלו היהודים: מצות.

ועד היום הזה אוכלים יהודים בכל העולם כולו מצה זו בחמישה עשר בניסן, באמריקה, ברוסיה ובארצות אחרות, ומספרים ביציאת מצרים ובצרות שבאו על היהודים מיום שיצאו לגולה.

והם מסיימים בשני מאמרים: השתא עבדי, לשנה הבאה בני חורין. השתא הכא, לשנה הבאה בירושלים.

- מדוע בחר דוד בן גוריון לספר לאו"ם
- דווקא את הסיפור הזה?
- דווקא בזמנים קריטיים בהם נוצרת מדינה.

כרטיס ב. < הקשר לארץ

| יהושע א', א-ד |

(א) וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד ה' וַיֹּאמֶר ה' אֶל יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן מִשְׁרֵת מֹשֶׁה יֹאמֹר: (ב) מֹשֶׁה עֶבְדִּי מֵת וְעַתָּה קוּם עֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה אַתָּה וְכָל הָעָם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: (ג) כָּל מְקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ כִּי רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם נִתְּנָיו כִּפְאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל מֹשֶׁה: (ד) מִהַמְדָּבָר וְהַלְבַּנּוֹן הַזֶּה וְעַד הַנָּהָר הַגָּדוֹל נָהָר פְּרַת כָּל אֶרֶץ הַחֲתִים וְעַד הַיָּם הַגָּדוֹל מִבּוֹא הַשָּׁמֶשׁ יְהִיָּה גְבוּלְכֶם:

- מדוע חשוב לה' לתאר דווקא את גבולות הארץ בפתיחת ספר יהושע?
- איך גבולות הארץ קשורים ליצירת עם?

הירח משגיח מעל,
 על גבי שק האוכל הדל
 המדבר מתחתי, אין סופו לפנים,
 ואמי מבטיחה לאחי הקטנים.

עוד מעט, עוד קצת, להרים רגליים
 מאמץ אחרון, לפני ירושלים.

אור ירח החזק מעמד,
 שק האוכל שלנו אבד
 המדבר לא נגמר, יללות של תנים,
 ואימי מרגיעה את אחי הקטנים.

עוד מעט, עוד קצת, בקרוב נגאל
 לא נפסיק ללכת, לארץ ישראל.

ובלילה תקפו שודדים,
 בסכין גם בחרב חדה
 במדבר דם אימי, הירח עדי,
 ואני מבטיחה לאחי הקטנים.

עוד מעט, עוד קצת, יתגשם החלום
 עוד מעט נגיע, לארץ ישראל.

בירח דמותה של אימי,
 מביטה בי, אמא אל תיעלמי
 לו היתה לצידי, היא היתה יכולה,
 לשכנע אותם שאני יהודי.

עוד מעט, עוד קצת, בקרוב נגאל
 לא נפסיק ללכת, לארץ ישראל

עוד מעט, עוד קצת, להרים עיניים
 מאמץ אחרון, לפני ירושלים.

- איזה רגש עולה בשירו של שלמה גרוניך?
- מה הקשר בין השיר לבין הפסוקים מיהושע?
- אפשר להעזר גם במטבע שיצא לזכר עליית יהודי אתיופיה.

כרטיס ג. < אחדות ועדתיות

| שופטים א', ב-לו |

(ב) ויאמר ה' יהודה יעלה הנה נתתי את הארץ בידו: (ג) ויאמר יהודה לשמעון אחיו עלה אתי בגורלי ונלחמה בפנעני והלכתי גם אני אתך בגורלך וילך אתו שמעון: (ד) ויעל יהודה ויתן ה' את הכף נעני והפריז בידם ויפוס בבזק עשרת אלפים איש...

(כב) ויעלו בית יוסף גם הם בית אל וה' עמם... (כז) ולא הוריש מנשה את בית שאן ואת בנותיה ואת תענך ואת בנתיה... (כט) ואפרים לא הוריש את הפנעני היושב בגזר וישב הפנעני בקרבו בגזר: פ (ל) זבולן לא הוריש את יושבי קטרון ואת יושבי נהלל וישב הפנעני בקרבו ויהיו למס: ס (לא) אשר לא הוריש את יושבי עכו ואת יושבי צידון ואת אחלב ואת אכזיב ואת חלבה ואת אפיק ואת רחב: (לב) וישב האשרי בקרב הפנעני יושבי הארץ כי לא הורישו: ס (לג) נפתלי לא הוריש את יושבי בית שמש ואת יושבי בית ענת וישב בקרב הפנעני יושבי הארץ וישבי בית שמש ובית ענת היו להם למס: ס (לד) וילחצו האמרי את בני דן ההרה כי לא נתנו לרדת לעמק: (לה) ויואל האמרי לשבת בהר חרס באילון ובשעלבים ותכבד יד בית יוסף ויהיו למס: (לו) וגבול האמרי ממעלה עקרבים מהסלע ומעלה: פ

- מה היתרון של כיבוש שבטי? מה החיסרון שלו?
- האם לאעדיף היה שייכבשו את ארץ ישראל כעם אחד?
- האם יש יתרון בשבטיות כאשר יוצרים עם?

הרב סבתו

הייתי בן חמש כשעלינו ארצה במפתיע ממצרים, אחרי שאבא נעצר בעוון פעילות ציונית גירשו את כולנו ממצרים תוך 48 שעות, אבא, אימא וחמישה ילדים, שהגדול שבהם בן שבע. הגענו באנייה ושמה 'מולדת' לנמל חיפה, ומשם למעברה בבית מזמיל בירושלים. האהבה כיסתה על כל פצע שנפצענו. אני זוכר איך אבא קנה לנו בהתרגשות כרטיסים לתערוכת 'עשור למדינת ישראל' בבנייני האומה. באנו לשם, התרוצצנו ולא הבנו כלום, אבל קלטנו רק דבר אחד: את ההתרגשות העצומה של אבא. זה היה העיקר. במעברה היו יהודים ממרוקו, טוניס, טנג'יר ופרס.

...

ראיתי אותם קמים כל בוקר בחמש וחצי, ואחרי תפילת שחרית יוצאים עם טורייה על הכתף להר הרצל, לחפור גומות ולנטוע עצים. הם חזרו עם חשכה לבית קטן, בבוץ של המעברה, אבל מעולם לא שמעתי מהם תלונה או רצון לחזור. סיפרתי את זה בכנס של היסטוריונים והם התרגזו עליי, אבל זו האמת שלי, בלי קיפוח וכעס. אני זוכר מילדותי אהבה גדולה."

הרב סבתו, נאום בכנסת 1.2.2018

• אנחנו רגילים לדבר על קיפוח עדתי שהיה ואולי עדיין קיים. איזו תחושה אחרת עולה בסיפורו של הרב חיים סבתו?

כרטיס ד. < מרכז רוחני

| מלכים א ח', יד-ל |

(יד) ויִסֵּב הַמֶּלֶךְ אֶת פָּנָיו וַיִּבְרָךְ אֶת כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל וְכָל קְהַל יִשְׂרָאֵל עִמָּד:
 (טו) וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּפִיו אֶת דְּוֹד אָבִי וַיְבַדֵּוּ מִלֵּא
 לֵאמֹר: (טז) מִן הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶת עַמִּי אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא בָחֲ-
 רָתִי בַעִיר מִכָּל שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל לְבָנוֹת בַּיִת לְהִיּוֹת שְׁמִי שָׁם וְאָבַחֲר בְּדוֹד
 לְהִיּוֹת עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל: (יז) וַיְהִי עִם לְבַב דְּוֹד אָבִי לְבָנוֹת בַּיִת לְשֵׁם ה'
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: (יח) וַיֹּאמֶר ה' אֵל דְּוֹד אָבִי יַעַן אֲשֶׁר הָיָה עִם לְבַבְךָ לְבָנוֹת
 בַּיִת לְשְׁמִי הִטִּיבְתָּ כִּי הָיָה עִם לְבַבְךָ: (יט) רַק אַתָּה לֹא תִבְנֶה הַבַּיִת כִּי אִם
 בְּנֵה הַיְצִיא מִחֻלְצֵיךָ הוּא יִבְנֶה הַבַּיִת לְשְׁמִי: (כ) וַיִּקָּם ה' אֶת דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר
 וְאָקָם תַּחַת דְּוֹד אָבִי וְאָשֵׁב עַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' וְאָבַנְהָ הַבַּיִת
 לְשֵׁם ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: (כא) וְאִשִּׁים שָׁם מְקוֹם לְאָרוֹן אֲשֶׁר שָׁם בְּרִית ה'
 אֲשֶׁר פָּרַת עִם אֲבֹתֵינוּ בְּהוֹצִיאֹו אֶתְּם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: ס (כב) וַיַּעֲמֵד שְׁלֹמֹה
 לְפָנָי מִזְבֵּחַ ה' נֶגֶד כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו הַשָּׁמַיִם: (כג) וַיֹּאמֶר ה'
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵין כַּמוֹךָ אֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת שְׁמוֹר
 הַבְּרִית וְהַחֲסֵד לְעַבְדֶּיךָ הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּכָל לְבָם: (כד) אֲשֶׁר שָׁמַרְתָּ לְעַבְ-
 דֶּךָ דְּוֹד אָבִי אֶת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לוֹ וַתִּדְבַר בְּפִיךָ וַיְבַדֵּךְ מִלֵּאת פִּיֹם הָזֶה: (כה)
 וְעַתָּה ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמוֹר לְעַבְדֶּךָ דְּוֹד אָבִי אֶת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לוֹ לֵאמֹר לֹא
 יִפְרַת לְךָ אִישׁ מִלְּפָנָי יֵשֵׁב עַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל רַק אִם יִשְׁמְרוּ בְנֵיךָ אֶת דִּרְכֶם
 לְלַכֵּת לְפָנָי כַּאֲשֶׁר הִלַּכְתָּ לְפָנָי: (כו) וְעַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵאָמֶן נָא דַבְּרִיךְ
 דְּבַרְךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְעַבְדֶּךָ דְּוֹד אָבִי: (כז) כִּי הֵאֱמַנְם יֹשֵׁב אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ
 הַזֶּה הַשָּׁמַיִם וְשְׁמִי הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלָפוּךָ אֶף כִּי הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בְּנִיתִי:
 (כח) וּפְנִיתָ אֵל תִּפְלַת עַבְדֶּךָ וְאֵל תִּחַנְתּוּ ה' אֱלֹהֵי לְשִׁמְעֵ אֵל הַרְנָה וְאֵל
 הַתִּפְלָה אֲשֶׁר עַבְדֶּךָ מִתְּפִלַּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם: (כט) לְהִיּוֹת עֵינֶךָ פְּתוּחוֹת אֵל
 הַבַּיִת הַזֶּה לִילָה וַיּוֹם אֵל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אָמַרְתָּ יְהִי שְׁמִי שָׁם לְשִׁמְעֵ אֵל
 הַתִּפְלָה אֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל עַבְדֶּךָ אֵל הַמְּקוֹם הַזֶּה:

• מה תפקידה של ירושלים ותפקיד המקדש
 לאור תפילת שלמה?

ירושלים של זהב / נעמי שמר

ירושלים שֶׁל זָהָב וְשֶׁל נְחֹשֶׁת וְשֶׁל אֹר
הֵלֵא לְכָל שִׁירֵיךְ אֲנִי כְּנוֹר

אֲוִיר הָרִים צְלוֹל כִּיּוֹן וְרִיחַ אֲרָנִים
נִשְׂאָ בְּרוּחַ הָעֶרְבִים עִם קוֹל פְּעֻמוֹנִים
וּבְתַרְדֵּמַת אֵילָן וְאָבֹן שְׂבִיָּה בְּחִלּוּמָהּ
הָעִיר אֲשֶׁר בְּדָד יוֹשְׁבֹת וּבְלִבָּהּ חוֹמָה

ירושלים שֶׁל זָהָב וְשֶׁל נְחֹשֶׁת וְשֶׁל אֹר
הֵלֵא לְכָל שִׁירֵיךְ אֲנִי כְּנוֹר

אֵיכָה יִבְשׂוּ בּוֹרוֹת הַמַּיִם כִּכָּר הָעִיר רִיקָה
וְאִין פּוֹקֵד אֶת הַר הַבַּיִת בְּעִיר הָעֵתִיקָה
וּבְמַעְרֹת אֲשֶׁר בְּסַלְעַ מַיְלָלוֹת רוֹחוֹת
וְאִין יוֹרֵד אֶל יַם הַמֶּלַח בְּדַרְךְ יְרִיחוֹ
ירושלים שֶׁל זָהָב...

חֲזַרְנוּ אֶל בּוֹרוֹת הַמַּיִם לְשׂוֹק וְלִכְפֹּר
שׁוֹפֵר קוֹרָא בְּהַר הַבַּיִת בְּעִיר הָעֵתִיקָה
וּבְמַעְרֹת אֲשֶׁר בְּסַלְעַ אֲלֵפֵי שְׂמֹשׁוֹת זוֹרְחוֹת
נִשׁוֹב נֵרֵד אֶל יַם הַמֶּלַח בְּדַרְךְ יְרִיחוֹ
ירושלים שֶׁל זָהָב...

אֲוִיר הָרִים צְלוֹל כִּיּוֹן וְרִיחַ אֲרָנִים
נִשְׂאָ בְּרוּחַ הָעֶרְבִים עִם קוֹל פְּעֻמוֹנִים
וּבְתַרְדֵּמַת אֵילָן וְאָבֹן שְׂבִיָּה בְּחִלּוּמָהּ
הָעִיר אֲשֶׁר בְּדָד יוֹשְׁבֹת וּבְלִבָּהּ חוֹמָה
ירושלים שֶׁל זָהָב...

- שיר זה הפך לסמל של מלחמת ששת הימים וכיבוש הכותל?
- מה הכמיהה הגדולה ביותר שיש בשיר?

כרטיס ה. < זהות יהודית

| יהושע כ"ד, כב-כו |

(כב) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל הָעָם יְעִידוּ אִתְּכֶם בְּכֶם כִּי אַתֶּם בְּחַרְתֶּם לָכֶם
אֶת ה' לְעַבְדוֹ אוֹתוֹ וַיֹּאמְרוּ יְעִידוּ: (כג) וַעֲתָה הִסִּירוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנֹּכַח
אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וְהִטּוּ אֶת לְבַבְכֶם אֶל ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: (כד) וַיֹּאמְרוּ
הָעָם אֶל יְהוֹשֻׁעַ אֶת ה' אֱלֹהֵינוּ נַעֲבֹד וּבְקוֹלוֹ נִשְׁמָע: (כה) וַיִּכְרַת
יְהוֹשֻׁעַ בְּרִית לָעָם בַּיּוֹם הַהוּא וַיֵּשֶׁם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט בְּשִׁבְתָּם: (כו)
וַיִּכְתֹּב יְהוֹשֻׁעַ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּסֵפֶר תּוֹרַת אֱלֹהִים וַיִּקַּח אֶבֶן
גְּדוֹלָה וַיִּקְיֶמָהּ שָׁם תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר בְּמַקְדָּשׁ ה': ס

• איך יהושע רוצה ליצור עם על פי הפסוקים האלה?
האם היום יש משהו רלוונטי בפסוקים הללו?

סיפורו של מייקל לוין

<https://www.yediot.co.il/articles/0,7340,L-4840655,00.html>

מייקל נולד בפברואר 1984 יחד עם אחותו התאומה דארה. ביום הולדתו ה-16 קיבל מייקל את הספר "מכתבי יוני", אסופת מכתבים שכתב יוני נתניהו למשפחתו, וקרא אותו בשקיקה. לימים נודע עד כמה ספר זה השפיע עליו עמוקות ומאז גמלה בלבו ההחלטה לעלות לארץ ולהתגייס לצה"ל. חבריו אומרים שהוא "חיי את הדמות", באופן טרגי עד הסוף. אנשים תמיד שאלו אותי מאיפה מייקל ינק את אהבתו הרבה לישראל, נזכרת אמו הרית. "אני חושבת שהשפעה רבה לכך נבעה מהורי ששניהם ניצולי שואה והייתה להם השפעה אדירה עליו. אני חושבת שסיפורו של אבי נטע בו את התשוקה להגן על אדמת ישראל. בתיכון מייקל הגיע לביקור בארץ עם מספר מחבריו ואני באמת חושבת שזו הייתה נקודת השינוי עבור מייקל. הוא התאהב בארץ, בנופיה ואנשיה". הרית זוכרת את היום בו הודיע לה בנה שהוא עוזב את הבית ועושה עליה לישראל. "המסמכים שלי מוכנים, אני עוזב ועושה עליה לישראל" הוא אמר לי, סיפרה.

מייקל לוין ז"ל שירת בחטיבת הצנחנים, ובפרוץ מלחמת לבנון השנייה היה מרחק אלפי קילומטרים ממדינת ישראל, כאשר שהה בחופשה עם משפחתו בפילדלפיה, ארצות הברית. מיד כששמע על פרוץ הקרבות בגבולה הצפוני של מדינת ישראל החליט לעזוב הכל ונלחם כדי לחזור כמה שיותר מהר לישראל כדי להצטרף לחבריו ולהילחם לצידם, כתף אל כתף. אחרי שנחת בארץ הגיע לגבול הצפוני ונכנס יחד עם שאר לוחמי הצנחנים ללבנון.

מייקל נפל ב־1 באוגוסט 2006 בקרב בעיתא אישעב כשהוא בן 22 בלבד. סיפור גבורתו של מייקל לוין ז"ל פורסם בארץ ובעולם וחדר ללבבותיהם של יהודים רבים בחו"ל.

- מה הניע את מייקל לעלות לארץ?
- להתגייס לצבא?
- מה הדליק את הזהות היהודית שלו?

